

Självständigt arbete på grundnivå

Independent degree project – first cycle

Socialt arbete, 15 hp

Social work, 15 credits

Samkönat partnervåld

Konsekvenser och följder samt stöd och hjälp

Josefina Bergman Nordin

Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

Campus Härnösand Universitetsbacken 1, SE-871 88. **Campus Sundsvall** Holmgatan 10, SE-851 70 Sundsvall.

Campus Östersund Kunskapens väg 8, SE-831 25 Östersund.

Phone: +46 (0)771 97 50 00, Fax: +46 (0)771 97 50 01.

Abstrakt

Syftet med uppsatsen var att åskådliggöra och kritiskt granska tidigare forskning kring upplevelser och konsekvenser av att vara utsatt för relationsvåld i ett samkönat förhållande. Metoden har varit att den tidigare empirin skulle sammanställas i en litteraturöversikt. Resultatet har visat att kunskapen kring vilket stöd och vilken hjälp som behövs i stor utstäckning saknas. Det befintliga stödet är anpassat till människor som utsatts av relationsvåld i heterosexuella förhållanden. Forskningen kring de personer som utsätts av relationsvåld från sin samkönade partner är till stor del eftersatt. Konsekvenser och följder som uppstår till följd av det samkönade relationsvåldet är att specifikt inriktat stöd och hjälp för de homosexuella som utsätts för relationsvåld saknas, de homosexuella väljer att inte anmäla för en rädsla att bemötas med homofobi och misstro samt att allvarlighetsgraden av våldet har visat sig bagatelliseras. När vi ser utifrån det intersektionella perspektivet kan vi se att det uppstår dimensioner av utsatthet vid hänsynstagande till teorins variabler. Den utsatta är inte bara utsatt för relationsvåld, han eller hon behandlas också annorlunda på grund av sin sexualitet.

MITTUNIVERSITETET

Avdelningen för Socialt arbete

Examinator: Masoud Kamali, Masoud.Kamali@miun.se

Handledare: Sofie Ghazanfareeon Karlsson, Sofie.Karlsson@miun.se

Författare: Josefina Bergman Nordin, Jobe1126@student.miun.se

Utbildningsprogram: Socionomprogrammet, 210 hp

Huvudområde: Socialt arbete

Termin, år: VT, 2014

NYCKELORD: Samkönat relationsvåld/partnervåld, litteraturöversikt, intersektionalitet, heteronormativitet.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Problemformulering	2
1.3 Syfte	3
1.4 Frågeställningar	3
1.5 Begreppsdefinition	3
2. Metod	3
2.1 Resultat av sökning	8
2.2 Innehållsanalys	9
2.3 Metoddiskussion.....	11
3. Teoretiska perspektiv	13
3.1 Heteronormativitet	13
3.2 Intersektionalitet.....	14
4. Resultat.....	16
4.1 Analysresultat av artiklar	16
4.2 Konsekvenser och följder av att utsättas för våld i en samkönad relation	19
4.2.1 Kort återgivning av historisk utveckling	20
4.2.2 Dimensioner av utsatthet.....	21
4.3 Stödet och hjälpen efter att ha blivit utsatt för våld i en samkönad relation.....	22
4.3.1 Samhällets syn på det samkönade relationsvåldet och hur detta påverkar stödet som erbjuds	22
4.3.2 Behov av stöd.....	23
4.3.3 Samhällets skapande av barriärer.....	24
4.3.4 Det egna sökandet av hjälp och stöd	24

5. Resultatdiskussion.....	26
6. Avslutande diskussion.....	30
Referenslista	35

1. Inledning

I detta avsnitt beskrivs bakgrund och problemformulering vilket lett fram till det syfte och i sin tur de frågeställningar denna uppsats behandlar.

1.1 Bakgrund

"En misshandlad kvinna söker vård akut. Med sig har hon en annan kvinna. Hur tolkar du situationen? Tänker du: tur att hon har en väninna med sig, hon kan inte åka hem till sin man. Eller slås du av tanken att det är ett par och att den medföljande kvinnan är en bevakande förövare?" (Holmberg & Stjernqvist, 2008, s.8).

Holmberg & Stjernqvist (2008) skriver att när vi talar om våld i nära relationer gör vi automatiskt kopplingen till våld i heterosexuella relationer. Vi förklarar och försöker förstå våldet med samhällsliga maktstrukturer, mannen som den dominerade och kvinnan som ett offer. Vi är så starkt formade av heteronormen att vi till stor del anpassat våra insatser och vårt stöd efter kvinnans behov av hjälp då hon blivit utsatt i en heterosexuell relation. Det som ofta glöms bort är att relationsvåld finns i alla slags relationer, inte bara i de heterosexuella. Hofrén (2009) diskuterar den dubbla utsattheten det kan innebära att vara utsatt för relationsvåld och att dessutom vara homo- eller bisexuell. Författaren skriver att den person som utsätts för våld redan känner sig hjälplös och utelämnad, och i en redan utsatt situation kan det då vara svårt att också behöva blotta sig själv ytterligare och berätta om sin sexuella läggning som avviker från heteronormativiteten. På grund av oron för att utsättas för homofobiska kommentarer eller med ett homofobiskt bemötande finns det de personer som väntar in i det längsta med att ta steget och söka hjälp.

Nationellt centrum för kvinnofrid (2009) belyser att samhället har det yttersta ansvaret att se till att lagar och regler efterföljs för att människor ska känna sig trygga. I Sveriges lag finns det i brottsbalken reglerat att våld, hot och annan typ av skada är förbjudet. Samhällets redskap för att upprätthålla detta kan i fallet av våld i nära relationer anses ligga på polis och kommunens socialtjänst. Enligt 5 kap 11 § Socialtjänstlagen (2001:453) är socialtjänsten skyldig att hjälpa brottsoffer som utsatts av våld, oavsett kön och sexualitet. Polisens ansvar och informationsskyldighet regleras i 13-14 § § förundersökningskungörelsen (1947:948) och innebär att polisen ska informera om brottsoffrets rättigheter (rätten till stödperson och målsägandebiträde), rätten att begära skadestånd samt möjligheten om att söka kontaktförbud. I de fallen skyddade

personuppgifter är tillämpligt ska bistånd till detta ges. Trots detta har den undersökning NCK (2009) diskuterat visat att de våldsutsatta som lever i samkönade relationer söker hjälp och stöd via andra kanaler. Ofta handlar det om kvinnojourer, mansjourer eller lhbt-organisationer som till exempel RFSL. Detta beror enligt undersökningen på att det finns en misstro mot samhället och dess heteronormativa värderingar.

Nationellt centrum för kvinnofrid (2009) skriver att det finns kvinnor som vittnar om att de upplevt sig blivit mindre tagna på allvar när de berättat om att de utsätts för våld av sin samkönade partner. Författarna skriver att det samkönade relationsvåldet ställs under det heterosexuella i graden av allvarlighet, och förklarar detta med att "kvinnor inte slår kvinnor" samt att "män kan försvara sig mot män". Regeringens skrivelse (2007:08:39) skriver att könstillhörigheten hos parterna i den våldsamma relationen påverkar. Könstillhörigheten påverkar hur omgivningen uppfattar våldet, den utsattas benägenhet att anmäla men också hur den utsatta bemöts vid en anmälan. De skriver att omgivningens uppfattningar om våldet har påverkats av det heterosexuella samhällets normer och i och med detta indirekt skapat en bagatellisering av det samkönade relationsvåldet. Konsekvenserna av detta, enligt författarna, innebär att det är svårare att se våldet och därmed problematiskt att kunna erbjuda rätt stöd och hjälp.

1.2 Problemformulering

I bakgrunden presenteras resultat som visar att de som utsätts för samkönat relationsvåld ofta bemöts med en ifrågasättande inställning till allvarlighetsgraden av våldet, baserat på den sexualitet som avviker från heteronormativiteten. Likaså presenteras resultat som visar att våldet bagatelliseras och ses som mindre allvarligt när förövaren är av samma kön, "en man kan försvara sig mot en man" och "kvinnor slår inte kvinnor". Regeringens skrivelse (2007:08:39) betonar risken med att se på samkönat relationsvåld som annorlunda och skiljt från olikkönat relationsvåld. Synsättet skapar konsekvenser i och med att problematiken med att upptäcka våldet blir svårt när våldssituationen är något vi väljer att bortse från. Att förstå våldet och öka kunskapen om vad det innebär att dels vara våldsutsatt men också av att vara homosexuell och därmed avvikande från heteronormativiteten, skapar ytterligare ett steg från förståelsen av de våldsutsatta när vi misstror och bagatelliserar allvarlighetsgraden. När vi inte förstår våldet och dess konsekvenser och följder kan vi inte heller erbjuda rätt stöd och hjälp till de utsatta. Därför ska jag via denna fördjupade litteraturöversikt skapa en överblick och åskådliggöra den

vetenskapliga kunskap som finns gällande att vara utsatt för våld i en samkönad relation. Detta för att presentera vad forskningen visar om det stöd och den hjälp som finns, men likaså vetenskapens syn på upplevelser av samkönat relationsvåld.

1.3 Syfte

Syftet med studien är att åskådliggöra och kritiskt granska tidigare forskning kring upplevelser och konsekvenser av att vara utsatt för relationsvåld i ett samkönat förhållande.

1.4 Frågeställningar

- Vad har tidigare forskning pekat på vad gäller stödet och den hjälp som erbjuds efter att ha blivit utsatt för våld i en samkönad parrelation?
- Hur har tidigare forskning förklarat konsekvenserna och följderna av att vara utsatt för partnervåld i en samkönad relation?

1.5 Begreppsdefinition

Heteronorm, heteronormativitet - de relationer och handlingar som upprätthåller synen på att det heterosexuella är det givna sättet att leva på (Hofrén, 2009).

Samkönad relation – en parrelation mellan två personer av samma kön (Hofrén, 2009).

Partnervåld – verbalt, fysisk eller sexuellt våld. Även ekonomisk kontroll, social kontroll, religiös kontroll eller våld/hot om våld mot barn eller husdjur (Tully, 2001).

2. Metod

Vetenskapsteoretisk utgångspunkt

Wennerberg (2001) skriver att socialkonstruktivismens grundtanke är att se på språket som socialt konstruerat, att det inte finns en naturlig koppling mellan de ord vi använder och de ting vi avser i verkligheten. Författaren skriver vidare att vi förstår verkligheten genom vårt språk och att detta innebär att vår kunskap och våra uppfattningar även dem är socialt konstruerade. Socialkonstruktivismen försöker svara på frågan om hur den sociala kontexten påverkar vår kunskap eftersom antagandet är att vår kunskap påverkas av vår tidsanda och den kunskap som vid tillfället de facto är rådande i vårt samhälle. Det vi intresserar oss av är hur kunskap uppkommit eller producerats och vilka sociala krafter som varit avgörande i definitionen av den kunskap som i ett visst sammanhang anses vara ”sann”. Wennerberg (2001) beskriver ett antal gemensamma filosofiska antaganden som finns för det socialkonstruktivistiska perspektivet, dessa är; en kritisk inställning till

självklar kunskap, historisk och kulturell specificitet, sambandet mellan kunskap och sociala processer samt sambandet mellan kunskap och social handling.

Denna uppsats syftar till att åskådliggöra och kritiskt granska tidigare forskning kring ett socialt fenomen. Detta har gjorts med en socialkonstruktionistisk kunskapssyn. Hacking (2004) beskriver social konstruktionism som ett perspektiv där vi ser på samhället som socialt konstruerat. Samhället skapas och återskapas genom det samspel som sker mellan människor. Därmed är samhället och dess människor föränderligt och konstrueras med tiden. Bryman (2011) beskriver social konstruktionism som ett ifrågasättande av att kategorier, egenskaper och kultur på förhand skulle vara givna. Han menar att konstruktionism innebär att sociala företeelser och kategorier inte bara skapas vid det mänskliga samspelet utan att de också kontinuerligt reproduceras. Med den socialkonstruktionistiska utgångspunkten har jag alltså försökt förstå forskningens innebörd genom att se på den som socialt konstruerad och därmed föränderlig över tid. En feministisk agenda har också använts som utgångspunkt för uppsatsen. Bryman (2011) skriver att feminism ofta inte kommer till tals när det gäller forskning. Den kan dock göra detta genom en anpassning av materialet samt att de feministiska frågorna lyfts. Det är också viktigt att inte se sina respondenter eller sitt material som objekt, utan istället lyfta fram egenskaper och kvaliteter.

Därför har jag i min uppsats valt att fokusera på vad forskningen åskådliggör vad gäller de enskilda utsatta personernas upplevelser. Jag har önskat att lyfta hur människor upplever sig bli bemötta men också vilka konsekvenser och följder samkönat partnervåld innebär. Min empiri består av tidigare forskning och jag har av denna valt att presentera resultat som kan säga något om utsatta grupper och deras levnadsvillkor. Jag har försökt redogöra för deras upplevelser och konsekvenser, samt innebörden det innebär för dessa människor att stödet och den hjälp som finns inte är anpassat efter deras behov. Min kritiska inställning i uppsatsen utgörs av: ämnesval, designstudien och dess frågeställningar. Att synliggöra forskningen om våld i samkönade relationer visar på hur kunskap om ett fenomen knutet till sociala processer där specifika grupper i större utsträckning uppmärksammas och även ges utrymme i forskningen, vilket påverkar hur vi ser på och förstår problem som skapas och finns utanför den heterosexuella kontexten samt hur vi ska hantera dessa.

Litteraturöversikt

Friberg (2006) skriver att litteraturöversikter syftar till att skapa en överblick och visa hur ett kunskapsläge ser ut inom ett forskningsområde. Detta innebär att den befintliga forskningen behöver åskådliggöras. För att få en mer fullständig bild av området och inte utelämna viktig kunskap kan författaren av en litteraturöversikt välja att ta med både kvantitativa och kvalitativa studier. Min litteraturöversikts syfte är att åskådliggöra och kritiskt granska vad tidigare forskning säger gällande att vara utsatt för relationsvåld i ett samkönat förhållande. Den ska presentera och kritiskt diskutera hur de utsatta männen och kvinnorna upplever sig bli bemötta, samt vilket stöd och vilken hjälp de erbjuds. Enligt Friberg (2006) ska en litteraturöversikt baseras på vetenskapligt underlag. Vetenskapliga artiklar är konstruerade baserat på specifika regler vad gäller utformning och krav, de ska också redovisa ny kunskap inom det forskningsområde dess resultat syftar till. En vetenskaplig artikel ska alltid gå att kontrollera, med detta menas att artikeln ska vara skriven utifrån en mall som innehåller; bakgrund, syfte/frågeställning, metod, resultat, diskussion och litteraturreferenser. Friberg betonar att för att en artikel ska anses vara vetenskaplig måste den också vara vetenskapligt granskad av andra forskare inom området, så kallat "peer reviewed". Viktigt är också att artikeln skrivs på engelska för att den ska nå ut till så många som det går och därmed skapa möjlighet för andra forskare att spinna vidare på området.

Inledande litteratursökning

Uppsatsen började med att det gjordes en inledande litteratursökning. Enligt Friberg (2006) innebär en sådan att du orienterar dig i den forskning som finns. Du får framför dig en översikt om vad som finns publicerat inom området och hur forskningsläget ser ut. Baserat på det du läser skapas en grundläggande förståelse för ämnet, vilket gör att du kan avgränsa och fördjupa dig på vilken del av området som du vill studera. Jag fann databaser där det publiceras vetenskapligt material som kan vara av relevans för resultatet i min studie. Jag fann också rapporter och andra artiklar som belyser mitt problemområde och kom att användas i min inledande del av studien.

De referenser eller källor som använts i problemformuleringen (Hofrén 2009, Holmberg & Stjernqvist 2008, Nationellt centrum för kvinnofrid 2009 och regeringens skrivelse 2007/08:39) har kommit med för att ge en bild av problemområdet. Holmberg & Stjernqvist (2008) skriver för RFSL och att använda sig av detta som källa ger en bild

utifrån RFSL eller de som ska representera de homosexuella, bisexuella eller transexuellas perspektiv på samkönat relationsvåld. För att ge bredd och ta in samhällets syn på problemområdet och visa att frågan är ett samhällsproblem valde jag att ta med regeringens skrivelse (2007:08:39) som diskuterar problemet ur ett samhälleligt perspektiv. Hofrén (2009) som skriver för Sveriges Kvinnojourers Riksförbund presenterar ytterligare ett synsätt av att beskriva problemfrågan och diskuterar också den dubbla utsattheten som det innebär att vara homo-, bi- eller transsexuell och utsättas för våld av sin partner. Nationellt centrum för kvinnofrid (2009) beskriver konsekvensen av att det samkönade relationsvåldet inte prioriteras i samma utsträckning som det heterosexuella relationsvåldet.

Rapporterna har jag funnit vid min inledande sökning där jag kontrollerade vilket material som fanns kring forskningsområdet, intresse har också väckts för rapporterna när jag läst andra studenters uppsatser. De studentuppsatser jag läst har behandlat relationsvåld i olika slags sammanhang. De källor som använts och som även jag använder i denna uppsats har gett en beskrivning och en bild av hur problemområdet ser ut. Precis som Thurén (2005) skriver måste det material som används tolkas i dess kontext. Dessa ovanstående litteraturkällor är skrivna för olika organisationers syfte. Därför är de inte direkt applicerbara att använda som underlag för mitt resultat. Thurén skriver dock att material ska tolkas i dess kontext, vilket har gjort att jag valt att använda de ovanstående rapporterna i min problemformulering för att ge problemet flertalet beskrivande ståndpunkter.

Den egentliga litteratursökningen

Vid den egentliga litteratursökningen som enligt Friberg (2006) kan ställas samman med begreppet den faktiska datainsamlingen gjordes avgränsningar. Jag sökte endast efter artiklar som var vetenskapligt granskade, så kallat peer reviewed. Thurén (2005) pratar om tidssamband och skriver att ju mer aktuell en källa är desto trovärdigare är den, därför avgränsade jag mig till att endast använda mig av resultat publicerat senare än år 2000. Jag sökte enbart artiklar publicerade på engelska, detta då engelska är det "vetenskapliga språket" enligt Friberg (2006). De databaser jag använde mig av var PsycINFO, Social Services Abstract och Sociological Abstracts.

Dataurvalet

Urvalet av artiklarna inleddes med en läsning av respektive artikels abstrakt för att se om dess innehåll passade till min litteraturöversikt. Flera av artiklarna kom att falla bort vid

detta urvalsförfarande. De artiklar som publicerats efter år 2000, var skrivna på engelska, vetenskapligt granskade och kunde relateras till mitt syfte valdes ut. Totalt kom det att bli 14 artiklar.

Efter läsning och bearbetning av dessa 14 artiklar, fann jag referenser i dessa som lät intressanta. Fem sådana referenser valdes ut och kom att få vara med i min litteraturöversikt. Två av artiklarna är publicerade tidigare än år 2000, vilket egentligen är för gammalt då jag endast valt att använda mig av underlag publicerat senare än år 2000. Dock refereras det till dessa artiklar i flertalet av mina källor varpå jag gav dem en chans och fann dem vara informativa och relevanta. Eftersom deras resultat återkommer i flertalet av mina utvalda artiklar bedöms dess innehåll vara av vikt och relevans. De publicerar också ny fakta som jag tidigare inte tagit del av. Samtliga funna artiklars utgångspunkt kom att återspegla mitt syfte och valdes därför ut. Dessa artiklar finns inte redovisat i tabell 1, resultat av sökning då de inte söks fram på det traditionella sättet för denna uppsats.

Av de fem artiklarna som presenteras ovan kunde jag finna ytterligare sökord som jag tidigare inte använt mig av. Jag valde därför att göra en ytterligare sökning för att se om mina tidigare sökningar och icke-användandet av dessa nya ord gjort att jag missat något av relevans inom forskningsområdet. Jag fick fram 11 resultat av min sökning och läste därefter igenom respektive artikels abstrakt. Flertalet av artiklarna igenkändes från mina tidigare sökningar, andra var nya men kunde inte direkt kopplas samman med mitt syfte. En artikel valdes ut och kom att generera nya resultat som jag tidigare inte funnit via mina sökningar, den valdes därför ut för att ge ytterligare grund åt mitt resultat.

Totalt antal artiklar

Totalt har mina sökningar kommit att resultera i 150 stycken artiklar. Efter genomläsning av respektive artikels abstrakt har detta stora resultat genererat 14 artiklar som kommit att få vara med i min uppsats. För att förtydliga har inte dessa 150 stycken artiklar varit olika, samma artiklar har visat sig vid flertalet sökningar. Förutom dessa 14 artiklar som jag ovan beskrivit är det ytterligare fem artiklar som redovisas i mitt resultat. Dessa fem artiklar har kommit till efter läsning och bearbetning av de 14 artiklar som söks fram via det som för denna uppsats är på traditionella viset, alltså via sökning i databaser. De fem artiklarna har det refererats till upprepade gånger i mina 14 traditionella artiklar, varpå de kom att väljas

ut till min uppsats. Efter läsning och bearbetning av dessa fem artiklar fann jag sökord och begrepp som jag tidigare inte använt mig av. Jag gjorde därför en ny sökning på det traditionella sättet i en databas vilket genererade i ytterligare en artikel. Totalt antal artiklar för denna studie är 20 stycken.

Se tabell 1 för resultat av den egentliga sökningen. Tabell 2 förklarar och ger inblick i respektive artikel.

2.1 Resultat av sökning

I denna tabell (tabell 1, se nedan) ges en återgivning av sökningarna jag genomfört. Dessa sökningar har resulterat i 20 stycken artiklar som närmare presenteras i kapitel 3.

Tabell 1

Datum	Sökord	Databas	Antal träffar	Antal utvalda	Utvärdering
140407	Homosexual OR same-sex AND relationship* AND violence.	Social Service Abstract.	40 peer reviewed.	9 artiklar.	Bra sökning. Flertalet relevanta träffar som kan appliceras på mitt syfte.
140408	Homosexual OR same-sex OR lesbian OR gay OR bisexual AND "abuse reporting" OR help-seeking AND domestic violence OR "partner abuse".	PsycINFO.	14 peer reviewed.	3 artiklar.	Bra sökning. Flertalet relevanta träffar som kan appliceras på mitt syfte.
140408	Homosexual OR same-sex AND relationship* AND "partner-abuse".	Sociological Abstracts.	39 peer reviewed.	1 artikel.	Bra sökning. Flertalet relevanta träffar som kan appliceras på mitt syfte. Flera av artiklarna var dock samma som i tidigare sökningar, måste förändra sökord.
140408	Same-gender OR same-sex OR homosexuals OR lesbian* AND family OR domestic AND violence AND "partner abuse".	Sociological Abstracts.	46 peer reviewed.	1 artikel.	Bra sökning. Flertalet relevanta träffar som kan appliceras på mitt syfte. Flera av artiklarna var dock samma som i tidigare sökningar.
140429	"same-sex intimate partner violence"	Sociological Abstracts.	11 peer reviewed.	1 artikel.	Bra sökning.. Flertalet av artiklarna igenkändes från tidigare sökningar, andra

					var nya men kunde inte direkt kopplas samman med mitt syfte.
--	--	--	--	--	--

I ovanstående tabell där sökresultat redovisas finns inte de fem artiklar som tillkom efter genomläsning av de första 14 artiklarnas referenser. Detta då de inte söktes fram genom sökord i olika databaser, utan tillkommit till följd av de 14 artiklar där sökningarna redovisas i tabellen ovan. Dessa fem artiklar som kommit till efter sökningarna har letats fram på olika sätt och är följande artiklar: Hassouneh, D. & Glass, N. (2008). The influence of gender role stereotyping on women's experience of female same-sex intimate partner violence. Peterman, L., & Dixon, C. (2003). Domestic violence between same-sex partners: Implications for counselors. Renzetti, C. M. (1989). Building a second closet: Third party responses to victims of lesbian partner abuse. Schilit, R., Lie, G., Bush, J., Montagne, M., & Reyes, L. (1991). Intergenerational transmission of violence in lesbian relationships. Simpson, E. K., & Helfrich, C. A. (2005). Lesbian survivors of intimate partner violence: Provider perspectives on barriers to accessing services.

Efter genomläsning av dessa fem artiklar fann jag ytterligare sökord som jag tidigare inte använt mig av. Jag testade därför att göra en ny sökning för att se om jag kunde finna material som jag inte funnit tidigare, jag fann en artikel. Resultatet av denna sökning redovisas på raden längst ner i tabell 1, resultat av sökning.

2.2 Innehållsanalys

Analysen av det innehåll som i denna uppsats består av tidigare forskning har genomförts via kodning och tematisering. Bryman (2011) definierar detta med att författaren vid innehållsanalysen kodar texten i termer av ämnen och temaområden. Det material som valts ut tematiseras baserat på dess kärna. Först måste dock en noggrann genomläsning av materialet göras. Detta enligt Friberg (2006) för att finna de specifika nyckelfynd som gör det vetenskapliga materialet, alltså det resultat artikeln presenterar och som därmed blir dess kärna.

Först genomfördes en grundlig läsning av de vetenskapliga artiklar som varit aktuella för denna uppsats, detta resulterade i en sammanställning av respektive artikel (*se tabell 2*) för att kunna granska det vetenskapliga underlaget mer detaljerat och tillvarata det vitala. Baserat på respektive artikels nyckelfynd eller det resultat artikeln presenterar har den kategoriserats in i ett av två ämnesområden. De två ämnesområdena representerar

uppsatsens frågeställningar kring *upplevelser och konsekvenser* samt *det stöd och den hjälp* som finns. Inom dessa kategorier har jag, som Bryman (2011) beskriver, behövt göra en kodning av respektive artikel inom respektive ämnesområde för att på så sätt göra det möjligt att utforska djupet under ytan och därmed förstå innebörden av det material jag använt. Artiklarna inom respektive ämnesområde har alltså behövt tematiseras eller kodats vilket genererat i olika teman eller underrubriker inom de övergripande ämnesområdena. Artiklarna inom ett ämne har alla haft liknande nyckelfynd eller liknande resultat, dock har dess innehåll inte fullt ut speglat varandra. Därför har en intern kodning av materialet varit nödvändig, vilket inneburit att de artiklar som redovisar liknande fynd av *upplevelser och konsekvenser* presenteras i en del eller tema av den kategori de tillhör och de artiklar som visar ett annat fynd av samma ämne finns i samma kategori men i en annan ”tema-del”. Respektive ämnesområdes artiklar har alltså baserat på dess resultat tematiserats in i teman eller underkategorier. Samtliga teman finns presenterade i de underrubriker som kan finnas i uppsatsens resultatdel (*se kapitel 4*) och då under de frågeställningarna/ämnesområden respektive tema tillhör.

Innehållet från de artiklar som presenterar liknande resultat har alltså transkriberats och blivit till ett sammanhang. Den meningsbärande eller faktiska informationen som de vetenskapliga artiklarna presenterat har förstås inte tagit ur sitt sammanhang, den omgivande texten har tagits med för att sammanhanget ska kvarstå. Dock har en tematisering av materialet inom respektive kategori varit nödvändig för att på så sätt kunna organisera texten och tydliggöra för läsaren att empirin presenterar olika resultat.

Backman (2008) skriver att vid granskning av litteratur är det viktigt att se den logiska kontinuiteten, alltså hur väl olika forskningsresultat hänger samman samt att se kopplingen som finns dem emellan. Det resultat dessa artiklar producerat har jag alltså åskådliggjort och granskat med andra artiklars resultat. Jag offentliggör resultat som håller med varandra, men likväl resultat som motsäger varandra för att visa på att det finns resultat som redogör för olika slutsatser. Rubriksättningen och innehållet i respektive stycke kommer ur den analys jag gjort av artiklarna vilket har kommit att bli det resultat jag publicerar.

I resultatet finner du två övergripande rubriker som kommer sprungna ur denna uppsats frågeställningar, detta för att göra det tydligt för läsaren var han eller hon kan finna det

resultat som de vetenskapliga artiklarna genererat. Den första övergripande rubriken är *den tidigare forskningens förklaring vad gäller konsekvenser och följder av att vara utsatt för våld i en samkönad relation*. Till denna rubrik följer några underrubriker; *kort återgivning av historisk utveckling och dimensioner av utsatthet*. Den andra övergripande rubriken är *den tidigare forskningens förklaring vad gäller stödet och hjälpen efter att ha blivit utsatt för våld i en samkönad relation*. Även till denna rubrik följer underrubriker; *samhällets syn på det samkönade relationsvåldet och hur detta påverkar stödet som erbjuds, behov av stöd, det egna sökandet av hjälp och stöd samt samhällets skapande av barriärer*.

Underrubrikerna har skapats för att tematisera och organisera den text som skrivits, samt för att göra det enkelt för läsaren att följa med i texten. Underrubrikernas namn har skapats av mig utifrån dess textstyckes innehåll och kommer sprungna ur den analys av innehållet som gjorts utifrån de vetenskapliga artiklarnas resultat. Namnsättningen är därmed influerad av forskningen eftersom namnet baserats på uppsatsens publicerade resultat.

2.3 Metoddiskussion

Ett problem som uppstod vid min datainsamling var att då ämnet till viss del är eftersatt inom forskningen blev det problematiskt att finna det vetenskapliga underlag jag sökte efter. Alla de artiklar som finns kring samkönat relationsvåld syftar inte till förståelse enligt det sociala perspektivet, utan kan kretsa till kriminologiska, medicinska eller andra förklaringsmodeller. Dock fann jag ändå i dessa publikationer perspektiv eller redovisning som kan användas i min studie, även om inte förståelse enligt det sociala perspektivet var originalstudien primära förklaringsmodell.

En annan sak jag tidigt upptäckte i min inledande sökning var att flertalet artiklar behandlar våld i heterosexuella relationer. Sökningar med orden "domestic violence" och "intimate partner violence" kan nästan indirekt appliceras på heterosexuellt relationsvåld. Detta gjorde att jag fick använda mig av de olika databasernas thesaurus för att se hur databaserna själva definierar mitt problemområde och på det sättet hitta artiklar som kunde förklara mitt syfte.

Även om forskningen kring samkönat relationsvåld i allmänhet är eftersatt, verkar flertalet av de artiklar jag funnit kretsa kring lesbiska eller bisexuella kvinnors upplevelser av att vara utsatt för relationsvåld. Några av artiklarna kretsar förvisso kring de homosexuella

eller bisexuella människors upplevelser, men baserat på de artiklar jag funnit verkar forskningen kring människors upplevelser saknas i större utsträckning än kvinnornas.

Friberg (2006) skriver att det vid skrivande av litteraturöversikt finns en risk att författaren gör ett selektivt urval, alltså väljer ut underlag som styrker det egna ställningstagandet. Dock har jag precis som Friberg skriver läst det vetenskapliga underlaget med en kritisk inställning och noga övervägt de påståenden jag valt att ta med i min publikation. Då jag endast använt mig av studier publicerade från år 2000 och framåt kan relevant fakta som publicerats tidigare komma att falla bort. Dock kan det vara så att eftersom forskning utvecklas och förändras behöver inte dessa fakta vara av avgörande typ för min litteraturöversikt. Precis som det vetenskapliga underlag jag använt i denna studie kan komma att transformeras till den framtida forskningen. Bryman (2011) skriver att de empiriska studier jag använder mig av i min analys måste jag konstant kritisera; vad handlar texten om, vilka människor nämns, vad är det för sorts studie, vad är syftet med studien och vad vill författaren uppnå? Detta då jag gör en egen etisk analys av det material jag använder mig av. Eftersom min studie skrivs som en litteraturöversikt måste de studier jag använder mig av kontrolleras så de är processtänkande och av symbolisk läsning, alltså att de tolkas i relation till kontexten och att det framgår att mönstren utvecklas över tid. Därför ses risken för selektivt urval som låg då förutfattade meningar kring konsekvenser av att vara utsatt för samkönat relationsvåld saknats, men också då jag under denna process kritiskt granskat den vetenskapliga litteraturen såväl som min egen tolkning av den.

Att en kombination av kvantitativa och kvalitativa studier använts i min litteraturöversikt kan förklaras utifrån Friberg (2006) som skriver att det vid litteraturöversikter inte brukar göras någon avgränsning till det ena eller det andra då detta skulle resultera i utelämnande av kunskap kring ett problemområde.

I min problemformulering använder jag mig av Hofrén (2009), Holmberg & Stjernqvist (2008), Nationellt centrum för kvinnofrid (2009) och regeringens skrivelse (2007/08:39). Jag använder mig inte av dessa i min resultatdel av uppsatsen då de inte är vetenskapligt granskade och därmed inte kan presentera ett tillförlitligt resultat. Jag har dock använt mig av dessa i min problemformulering för att ge olika perspektiv på problemområdet. Dock finns det en viss risk att använda sig av dessa källor. Friberg (2006) beskriver problematiken med att använda sig av icke-neutralla rapporter, det finns en risk att dessa

rapporter kan vara vinklade till dess institutions fördel. Holmberg & Stjernqvist (2008) som de facto skriver för RFSL skulle kunna ha vinklat sin rapport till fördel för RFSL. Likaså vad gäller regeringens skrivelse (2007/08:39) eftersom det är en skrivelse från regeringen. Denna skulle kunna vara politiskt influerad och presentera det resultat som staten vill att vi ska läsa. För att undvika bias som enligt Bryman (2011) innebär snedvridning i datatolkning kommer dessa ovan nämnda rapporter enbart att användas i problemformuleringen för att ge en beskrivande bild åt det som komma skall i det slutliga resultatet.

3. Teoretiska perspektiv

I detta avsnitt beskrivs de teoretiska perspektiven som varit aktuella för förståelsen av problemområdet. De två perspektiven som beskrivs är heteronormativitet och intersektionalitet.

3.1 Heteronormativitet

Rosenberg (2002) försöker beskriva vad heteronormativitet innebär. I korthet säger hon att det är föreställningen om att alla är heterosexuella och att det naturliga sättet att leva är på ett heterosexuellt vis. Då heteronormativiteten anses vara norm stämplas det som faller utanför som avvikande. Hon skriver dock att homosexualiteten är en viktig del inom heteronormativiteten, detta då homosexualiteten ger den avvikelse som bekräftar heterosexuella som norm. Detta får konsekvenser för de homosexuella eftersom de befinner sig utanför ramarna, de straffas med följder som marginalisering, osynliggörande, stereotypisering och homofobi. Författaren berättar vidare att en av principerna som upprätthåller heteronormativiteten är att se på värden och världen i dikotomier, två sidor av en enhet ses som varandras motsatser. Heterosexuella och homosexualiteten ställs mot varandra. Dikotomin innebär en hierarkisering som underställer den ena enheten mot den andre. Heteronormativiteten utesluter alltså inte homosexualitet, den snarare underställer denna i förhållande till heterosexuella vilket skapar en marginalisering av gruppen. Samtidigt betonar Rosenberg att det egentligen inte finns något direkt mätinstrument som kan avgöra vad som passar in i heteronormen och vad som faller utanför. Alltså beror heteronormativiteten på våra egna föreställningar om hur saker och ting ska vara, dock är gruppen heterosexuella större än gruppen homosexuella vilket kan förklara den rådande hierarkiseringen. Rosenberg skriver att orsakerna till att denna hierarkisering existerar är att beteendet och tänket finns inrotat i våra normer, sedvanor och uttryckt som inte ifrågasätts.

Rosenberg (2002) skriver att den individuella identiteten till viss del skapas av hur andra människor uppfattar oss. Hon menar att det kan uppstå en krock i processen eller tänkandet när en person visar egenskaper som inte passar denne enligt normen. En ”man ska ju vara en man” och ”en kvinna ska vara en kvinna”. Till dessa kategoriseringar tillhör attribut som kön, sexualitet, nationalitet, makt och så vidare. Utifrån heteronormativitetsperspektivet är respektive attribut anpassat och format efter hur mannen ska vara respektive hur kvinnan ska vara. De som inte passar in eller uppfyller kriterierna, faller utanför den norm samhället skapat. Rosenberg skriver att detta ofta betyder att dessa människor inte kan ta del av samma fördelar som de människor som uppfyller normativitetens krav. Dock blir de inte uteslutna ur samhället som sådant men det skapas hinder för dessa människor att ta sig över. Hon betonar att individer kan vara förtryckta i en situation, men säger att det är viktigt att komma ihåg att de kan vara privilegierade i en annan.

Rosenberg (2002) skriver att det heteronormativa samhället försöker inkludera de människor som inte uppfyller de kriterier som krävs. Dock skriver hon att det är mer påtvingat än frivilligt samt att inkluderingen innebär en förskjutning av den egna identiteten. De delar som inte uppfyller de heteronormativa kriterierna ska döljas eller minimeras, de får inte vara tydliga eftersom det då är synligt att personen fullt ut egentligen inte uppfyller kraven. Detta innebär en förskjutning av sin egen identitet, man gör om sig själv till någon man inte är för att passa in i samhället. Vilket är en ständig påminnelse om att de egenskaper man egentligen har och egentligen vill leva ut inte är ansett som tillräckligt för att vara norm i samhället.

3.2 Intersektionalitet

Zetterquist-Eriksson & Styhre (2007) definierar intersektionalitet som ett diskussionsbegrepp eller diskussionsteori där kön, klass och etnicitet samspelar. Författarna skriver att det ofta är vanligt att det endast en av faktorerna diskuteras i olika sammanhang, vilket kan komma att skapa en snedvriden bild. Det intersektionella perspektivet handlar om och ser en dynamisk relation mellan ovan nämnda faktorer. Begreppen finns inte till på egen hand utan skapas av varandra. Att se sambandet mellan kön, klass och etnicitet, samt sexualitet, ger en chans till djupare förståelse och ökad medvetenhet i och med att området breddas ut. Det handlar inte längre bara om sexualiteten, faktorer som etnicitet och klass kan skapa ytterligare dimensioner av en frågeställning.

Zetterquist-Eriksson & Styhre (2007) försöker förklara att intersektionalitetsbegreppet är av vikt för att vi ska förstå människor i dess egen miljö. Vi måste se de olika dimensionerna av utsatthet som drabbar dessa människor, olika faktorer samspelar och problemet blir större än bara begränsningen det innebär att leva som homosexuell i ett heteronormativt samhälle. Intersektionaliteten hjälper oss att förstå innebörden av hur de olika maktordningarna samspelar, en kvinna är alltså inte bara en kvinna, hon har också en sexualitet, en etnicitet och tillhör någon av samhällets klasser. När flera av dessa krav uppfylls är hon nära normativiteten, vid flertalet avvikelser marginaliseras hon från normativiteten. Innebörden av att se och förstå hur dessa maktordningar samverkar och påverkar individens liv ger oss alltså ett verktyg att använda när vi kommer i kontakt med människor.

De los Reyes & Mulinari (2007) belyser att när vi tillskriver människor egenskaper baserat på de intersektionella begreppen ger vi dem ytterligare etiketter som vi inte har i åtanke. När vi kommenterar och diskuterar sexualiteten enskilt fragmenterar vi dessa människors roll i områden om klass, kön och etnicitet. Vi reducerar människornas sociala positioner och kategoriserar dem utifrån en enskild social position. Människans andra sociala positioner faller alltså bort och det som finns kvar är den avvikande sexualiteten. De los Reyes & Mulinari skriver att detta synsätt innebär ett skapande av över- och underordning i samhället. Den homosexuella blir inte mer än homosexuell och den utlandsfödda blir inte mer än utlandsfödd. Sexualiteten ses som avvikande vilket leder till att synen på könet förändras då personen inte längre uppfyller de krav som krävs och intresserar sig av det motsatta könet, han eller hon går därmed mot ett mer neutralt kön, den sociala positionen i egenskap av klass förskjuts då han eller hon inte längre uppfyller de normativa kriterierna. Författarna betonar vikten av att se samspelet mellan dessa positioner för att undvika den ovan nämnda synen. Att endast se en position marginaliserar de andra och placerar den enskilda personen i en stigmatiserad kategori.

Mattsson (2010) diskuterar sexualitet som maktordning. Att leva i ett olikkönat förhållande ses som det givna och ger en överordnad position i samhället. Din sexualitet påverkar vem du är och hur du kan vara, både på ett mer övergripande plan såväl som vid en mindre operation. Att hålla hand på stadens gator eller berätta om sin partner i fikarummet på arbetet ter sig vardagligt för de som lever i olikkönade relationer. De personer som lever i

samkönade relationer får själva överväga i vilka situationer det passar sig att vara öppen med sin sexualitet då de inte uppfyller de heteronormativa kraven. Mattsson skriver vidare att denna uppdelning som görs, betraktelsen av den heterosexuella tvåsamheten som det normala, skjuter homosexualiteten åt sidan och gör den till något avvikande. Det som införlivas och reproduceras i samhällets lagar, regler, strukturer och relationer skapar de normer som är heteronormativitet. Den normala, givna sexualiteten presenteras för oss i samtalet med barnmorskan, i filmer från Hollywood, vid samtalet med socialarbetaren och vid presentation av oss själva. För vem förväntar vi oss egentligen att prinsessan i sagan ska välja? Prinsen? Hur frågar socialarbetaren sin brukare om relationssituationen? Pojk-/flickvän eller används ordet partner? Mattsson menar att denna föreställning skapar problematik i hur vi ser på kön. Vad vi benämner som det normala och vad vi förskjuter åt sidan. De som faller utanför normen, en kvinna som misshandlas av en kvinna istället för av en man passar alltså inte in i den bild vi tilldelats av våld i nära relationer. Därför behöver vi ett kritiskt perspektiv som intersektionalitet för att skapa en förståelse för vad sexualitet egentligen innebär.

4. Resultat

Baserat på litteraturläsningen skapas två övergripande rubriker som kommer sprungna ur uppsatsens frågeställningar. Under dessa följer underrubriker där jag djupare går in på det resultat de vetenskapliga artiklarna genererat. Först presenteras dock artiklarna överskådligt i tabellform; se tabell 2, analysresultat av artiklar.

4.1 Analysresultat av artiklar

I denna tabell (tabell 2, se nedan) ges en sammanfattande redovisning av respektive artikel. Under rubriken ”information” ges en beskrivning kring var materialet publicerats, samt vem författaren är. Om studien är av kvalitativ, kvantitativ eller av annan karaktär presenteras under rubriken ”typ av studie”. Studiens syfte eller den forskningsfråga som fanns kan finnas under rubriken ”studiens syfte”. Under ”metod” förklaras hur författarna kommit fram till det resultat de publicerar. Med ”kontext” avses det sammanhang där studien är utformad, i de fall då författarna inte presenterat ort för studie har det lärosäte författaren representerar angetts som kontext. Slutligen ges en kort återgivning av vad man kommit fram till och studiens resultat under rubriken kallad ”resultat”.

Tabell 2

Tidsskrift/författare	Typ av	Studiens syfte	Metod	Kontext	Resultat
------------------------------	---------------	-----------------------	--------------	----------------	-----------------

	studie				
Journal of Gay & Lesbian Social Services, 23(2), 250-270. Walters, M. L. (2011).	Kvalitati v.	Utforska upplevelser av att vara lesbisk och utsatt för relationsvåld.	Intervjuer med de utsatta.	Storstad. Författaren arbetar vid Georgias statliga universitet, USA.	Många utsatta kvinnor hade varit vittne till familjevåld som barn. Då våldet skett från manliga familjemedlemmar har det varit svårt för kvinnorna att själva se sig som offer då förövaren ej varit man.
Journal of Interpersonal Violence, 17(7), 760-772. Younglove, J. A., Kerr, M. G., & Vitello, C. J. (2002).	Kvantita tiv.	Undersöka om poliser behandlar samkönat och olikkönat relationsvåld på ett likvärdigt sätt.	Enkät till poliser.	Kalifornien, USA.	Enligt enkäterna tyckte inte poliserna att de hade olika syn på allvarlighetsgraden av samkönat och olikkönat relationsvåld.
Women & Therapy, 23(3), 25-37. Balsam, K. F. (2001).		Undersöker hur det är att leva i ett lesbiskt förhållande, utsätts för relationsvåld och se hur detta förhåller sig till homofobiska föreställningar.	Litteraturstu die.	Författaren arbetar vid universitetet i Vermont, USA.	Att i sig utsätts för våld av en partner skapar utsatthet, men att dessutom vara lesbisk och oroa sig eller utsätts för homofobiska kommentarer vid hjälpsökande skapar ytterligare en dimension av utsatthet.
Women & Therapy, 23(3), 73-85. Tigert, L. M. (2001).	Mixad metod.	Artikeln utforskar lesbiskt relationsvåld som ett svar på och återskapande av kulturellt förtryck, internaliserad homofobi och religiös eller psykologisk skam.	Författaren är terapeut och använder sig av klienters beskrivning av upplevelser. Dessa upplevelser försöker hon förklara med tidigare forskning.	New Hampshire, USA.	För att kunna bli fri från den kulturella, religiösa och homofobiska skammen måste den utsatta vara fri från fysiska skador som begås av en partner. För att kunna ta sig ur situationen och bli fri från fysiska skador måste den utsatta bli öppen med sin sexuella läggning och återta kontrollen.
Women & Therapy, 23(3), 107-127. Miller, D. H., Greene, K., Causby, V., White, B. W., & Lockhart, L. L. (2001).	Kvantita tiv.	Undersöker vad som kan vara riskfaktorer för våld i lesbiska relationer.	Enkät till såväl utsatta som förövare.	Alaska, USA.	Våldet karakteriseras oftare av fysiska aggressioner än fysiskt våld. De fysiska aggressionerna kan ses till följd av brist på självkänsla och självständighet, fysiskt våld kan ses som känsla av brist på kontroll och brist av självständighet.
Journal of Gay & Lesbian Social Services, 13(1-2), 83-98. Tully, C. T. (2001).		Artikeln utforskar samkönat relationsvåld som en grov kränkning av de mänskliga rättigheterna och undersöker hur och varför våld i hemmet kan hända.	Litteraturstu die.	Författaren arbetar vid universitetet i Louisville, USA.	De som utsätter sina partners för våld har ofta i barndomen själva blivit utsatta. Föreställningar om att partnervåld handlar om heterosexuella relationer kan skapa en syn för den utsatta som innebär att hen själv inte ser sig som utsatt för relationsvåld.
Journal of Gay & Lesbian Social Services, 18(1), 71-88. Turell, S. C., & Cornell-Swanson, L. (2005).	Kvantita tiv.	Denna studie redovisar skillnader avseende olika typer av stöd och dess användbarhet mellan grupper baserat på ålder, inkomst, kön, sexuell läggning och etnicitet.	Enkäter till professionel la som kommer i kontakt med homo-, bi- eller transsexuell a.	Texas, USA.	Förutom homosexualiteten eller bisexualiteten skapas ytterligare en dimension av utsatthet om du har en annan hudfärg än vit. Likaså kan utsattheten kopplas samman med klass då även detta skapar ytterligare utsatthet.
Journal of Feminist Family		Den begränsade forskningen som finns	Litteraturstu die.	Författarna är bosatta i	De som utsätts för relationsvåld och lever i en samkönad

<i>Therapy, 18(1-2), 85-96. Speziale, B., & Ring, C. (2006).</i>		kring samkönat relationsvåld väcker frågor om förekomsten av problemet, men också om definitionen av problemet.		Storbritanni en.	relation har tidigare inte omfattats och kunnat skyddas av lagar (i USA) som behandlar relationsvåld. Detta synsätt kan ha följt med vilket är en förklaringsmodell till varför forskningen är eftersatt.
<i>Journal of Feminist Family Therapy, 18(1-2), 97-136. Merlis, S. R., & Linville, D. (2006).</i>	Kvalitati v.	Lesbiskt våld i hemmet har ofta förnekats både bland lesbiska grupper och i samhället som helhet. Studien undersöker det homosexuella samhällets ansvar.	Intervjuer med professionella som kommer i kontakt med de utsatta.	Chicago, USA.	Om man talar om samkönat relationsvåld förändras den romantiserade bilden av lesbiska förhållanden vilket i sin tur kan spå på homofobi. Samhället erbjuder inte stöd som riktar sig specifikt till lesbiskt utsatta.
<i>Journal of Family Violence, 24(2), 87-93. Brown, M. J., & Groscup, J. (2009).</i>	Kvantitati v.	Deltagarna fick svara på ett frågeformulär som beskrev olika våldssituationer. Könet på förövare respektive offer manipulerades. Författarnas syfte var att se om deltagarna såg annorlunda på homosexuellt relationsvåld.	Deltagarna i studien arbetade på olika kriscentrum. Dessa fick svara på ett frågeformulär som beskrev olika våldssituationer.	Brown, M. J. arbetar vid Brooklyn College, USA. Groscup, J. arbetar vid John Jay college of Criminal Justice, USA.	Deltagarna såg det samkönade relationsvåldet som mindre allvarligt och med mindre sannolikhet att förvärras med tidens gång. Författarna säger att detta bland annat kan förklaras med en stereotypisk syn på könsroller, att en lesbisk kvinna inte kan orsaka en lika stor skada som en heterosexuell man.
<i>Journal of Homosexuality, 53(4), 71-87. Kulkin, H. S., Williams, J., Bome, H. F., de, I. B., & Laurendine, J. (2007).</i>		Studien granskar forskning kring våld i samkönade relationer som redogör för identifiering, bedömning och behandling samt undersöker och beskriver samkönat relationsvåld.	Litteraturstudie.	Författarna arbetar vid universitet i Louisiana, USA.	Samkönat relationsvåld blir mer offentliggjort, kan bero på att samkönade relationer blivit mer accepterade. Samkönat och olikkönat relationsvåld liknar och skiljer sig från varandra, synen på allvarlighetsgraden för offret i det olikkönade förhållandet är dock mer allvarlig.
<i>Journal of Family Violence, 23(6), 457-462. Brown, C. (2008).</i>		Studien syftar till att undersöka sociokulturella faktorer som påverkar hur samkönat partnervåld visas, studeras och behandlas.	Litteraturstudie.	Författaren arbetar vid universitet i Kentucky, USA.	Forskning kring samkönat relationsvåld är eftersatt med anledning av människors heteronormativa föreställningar om hur relationsvåld ser ut.
<i>Journal of Gay & Lesbian Social Services: Issues in Practice, Policy & Research, 14(1), 23-49. McClennen, J. C., Summers, A. B., & Vaughan, C. (2002).</i>	Empirisk studie.	Syftet är att presentera hjälpsökarbeteendet hos homosexuella män som utsätts för partnervåld.	Enkät till utsatta.	USA. Författarna arbetar vid Missouri statliga universitet, USA.	Hjälpsökandet är begränsat. Vanligt att männen brukar välja att inte berätta. Ofta väljer männen informell hjälp, som sådan av vänner eller liknande.
<i>Violence Against Women, 17(1), 28-46. Hardesty, J. L., Oswald, R. F., Khaw, L., & Fonseca, C. (2011).</i>	Kvalitati v.	Studien syftar till att förklara varför lesbiska och bisexuella kvinnor känner sig sårbara och misstänksamma vid hjälpsökande när de utsätts för relationsvåld.	Intervju med utsatta.	Illinois, USA.	Beslutet om att söka hjälp tycks påverkas av vilket informellt stöd eller nätverk kvinnan har. Att söka formell hjälp kan också upplevas stigmatiserat baserat på dimensionen av att vara homosexuell och dessutom utsättas för relationsvåld.

<i>Family Relations</i> , 38(2), 157-163. Renzetti, C. M. (1989).	Kvalitativ.	Studien syftar till att undersöka hjälpsökarbeteendet hos lesbiska kvinnor som utsätts för våld i relationer samt hur tredje parten kan undvika och hjälpa till så att våldet inte ska upprepas.	Intervju med utsatta.	USA.	Studien visar att det stöd som finns till stor del är riktat till heterosexuella kvinnor och därför inte alltid tillämpligt till de homosexuella kvinnorna.
<i>Affilia</i> , 6(1), 72-87. Schilit, R., Lie, G., Bush, J., Montagne, M., & Reyes, L. (1991).	Kvalitativ.	Studien syftar till att se om lesbiska kvinnor kan ta del av det stöd som erbjuds till heterosexuella våldsutsatta kvinnor.	Enkät som de utsatta fick svara på.	Storbritannien.	Homosexuella kvinnor behöver ett annorlunda stöd än heterosexuella kvinnor och att detta stöd måste skapas.
<i>Violence Against Women</i> , 14, 310-325. Hassouneh, D. & Glass, N. (2008).	Mixad metod.	Studien syftar till att finna unika riskfaktorer samt se om det fanns liknande riskfaktorer mellan homosexuellt relationsvåld och heterosexuellt relationsvåld.	Individuella och semi-strukturerade gruppintervjuer.	Storstad. Hassouneh, D. arbetar vid Oregons hälso- och vetenskapsuniversitet. Glass, N. arbetar vid Johns Hopkins universitet.	Samhällets syn på könsroller skapar bilder av hur relationsvåld kan se ut, detta påverkar de homosexuella kvinnornas upplevelser av det relationsvåld de utsätts för. Ser samhället våldet som mindre allvarligt kan det upplevas som så.
<i>Journal of Gay & Lesbian Social Services</i> , 18, 39-59. Simpson, E. K., & Helfrich, C. A. (2005).	Kvalitativ.	Studien undersöker svårigheterna eller barriärerna att ta sig över vid hjälpsökandet från det samkönade partnervåldet.	Intervjuer.	Storstad. Författarna arbetar vid universitetet i Illinois, USA.	Tre sorters barriärer uppstår, systematiska till följd av heteronormativitet, institutionella till följd av enskilda myndighetspersoner och individuella vilket avser de personliga svårigheterna.
<i>Journal of Counseling and Development</i> , 81(1), 40-47. Peterman, L., & Dixon, C. (2003).		Diskuterar det homosexuella samhällets roll i problematiken kring det samkönade partnervåldet.	Litteraturstudie.	Författarna arbetar vid universitetet Södra Florida, USA.	De homosexuella organisationerna försöker till viss del hålla upp en fasad och dölja det negativa som sker inom gruppen.
<i>Journal of Family Violence</i> , 20(6), 363-371. Seelau, S. M., & Seelau, E. P. (2005).	Komparativ.	Syftet var att se om det finns någon skillnad i hur vi bedömer samkönat relationsvåld och heterosexuellt relationsvåld.	Frågeformulär delades ut till studenter som fick bedöma allvarligheten.	Studien genomfördes på universitetet i Wisconsin, USA.	Det ses allvarligare på en situation där kvinnan är ett offer snarare än där kvinnan är förövaren. I de situationer där män är offer ses dessa som mindre allvarliga än där mannen är förövaren.

Denna tabellpresentation av artiklar har skrivits för att ge en överblick kring hur forskningsområdet ser ut. I texten som följer nedan har detta vetenskapliga underlag sorterats in i två övergripande områden, under dessa områden har det skapats underrubriker för att närmare åskådliggöra vad forskningen visar.

4.2 Konsekvenser och följder av att utsättas för våld i en samkönad relation

I detta avsnitt behandlas den tidigare forskningens förklaringsmodeller vad gäller konsekvenser och följder av vara utsatt för samkönat partnervåld.

4.2.1 Kort återgivning av historisk utveckling

Walters (2011) skriver att partnervåld pågått under flera århundraden, men först när den feministiska rörelsens protester kom igång kring år 1970 började det klassas som ett samhällsproblem. I början skapades stödet och hjälpen för vita medelklasskvinnor som utsattes för våld av sin manlige partner. Författaren skriver att det inte menades som en direkt diskriminering mot kvinnor av annan etnicitet eller sexualitet, snarare handlade det om att relationsvåld i andra parkonstellationer inte uppmärksammades. Han skriver att de lesbiska extremfeministerna under 70- talet var delaktiga i att spä på en bild av män som aggressiva och våldsamma, samt att relationsvåld skulle vara ett heterosexuellt problem. Detta för att försöka normalisera den egna sexualiteten som ansågs vara syndfull och avvikande. Författaren skriver att vi idag vet bättre; det homosexuella relationsvåldet pågår i ungefär samma utsträckning som det heterosexuella. Mellan 41 och 68 procent av lesbiska kvinnor har någon gång upplevt psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld i en parrelation. Enligt Balsam (2001) publicerades år 1986 den första boken om våld i lesbiska relationer, "Naming the violence: Speaking out about lesbian battering". Detta till en följd av att det homosexuella relationsvåldet uppmärksammats mer och mer. Boken syftade till att lyfta situationen för de som tagit sig ur den destruktiva relationen och ge dessa personer en röst. Boken försökte också uppmärksamma och förklara hur utbrett problemet med det samkönade relationsvåldet egentligen är. Författaren skriver att desto öppnare de lesbiska kvinnorna som utsatts för relationsvåld blev, ju mer uppmärksamhet och resurser lades på problemet. Även Tully (2001) skriver att det inom socialt arbete fram till början av 80-talet inte fanns något stöd- eller hjälpprogram för de som utsattes för våld i samkönade relationer. Hon skriver vidare precis som Walters (2011) att detta beror på att våldet inte uppmärksammades och att det därför inte fanns någon anledning att bygga eller skapa hjälporganisationer.

Younglove m.fl (2002) berättar om lagen kring relationsvåld i Kalifornien, USA. Från år 1977 till år 1994 omfattade och skyddade denna lag endast det heterosexuella relationsvåldet. Man menade på att de som föll offer för det samkönade relationsvåldet kunde skyddas genom andra lagar mot hot, våld eller liknande. Dock var den faktiska lagen mot relationsvåld mer omfattande och gav hårdare straff eftersom det gällde våld i en nära relation. De förövare som utsatte sin samkönade partner för våld dömdes alltså inte lika hårt som om förövare och offer varit av olika kön. År 1994 kom en lagändring som nu omfattar både homosexuellt och heterosexuellt relationsvåld.

Turell & Cornell-Swanson (2005) skriver att det även idag är svårt att bedriva forskning inom området samkönat relationsvåld. Flertalet homosexuella lever i det dolda även om det idag blivit mer accepterat att det finns fler sexualiteter än enbart heterosexualiteten. Men att på annat sätt komma i kontakt med de personer som utsätts för relationsvåld av en samkönad partner är problematiskt vilket gör att forskningen inte kan bedrivas i den önskade utsträckningen.

4.2.2 Dimensioner av utsatthet

Walters (2011) diskuterar huruvida både homosexuella kvinnor och män som inte är öppna med sin sexualitet blir dubbelt utsatta när de döljer det partnervåld de utsätts för. För att kunna berätta att de blir utsatta av sin partner och be om hjälp, måste de berätta vem de behöver hjälp med att komma iväg från. Författaren skriver att det är vanligt att känna känslor om att det kan vara tungt att berätta om sin sexualitet, vilket kan leda till ett döljande av både sexualiteten i sig men det drabbar även det partnervåld personen utsätts för. Balsam (2001) beskriver ytterligare dimensioner av utsatthet; att ha en annan hudfärg än vit skapar ytterligare stigmatisering likväl som att tillhöra en annan klass än medelklass. Detta för att du hamnar längre bort från den heteronormativa kontexten där heterosexuell, vit och medelklass är det givna. Vid flertalet avvikelser från heteronormativiteten skapas en misstro mot samhället till följd av maktlösheten.

Turell & Cornell-Swanson (2005) berättar att homosexuella kvinnor som utsätts för våld mer eller mindre sällan (beroende på den enskilda kvinnojouren) kan få stöd av kvinnojouren. Vad gäller män och mansjourer så är detta högst ovanligt, författarna ser att det saknas denna sorts skydd. Män, oavsett om de är homosexuella eller ej, är inte välkomna in på kvinnojouren vilket innebär att de homosexuella männen inte kan erbjudas samma skydd som kvinnor. Speziale & Ring (2006) skriver dock att de kvinnojouren som väljer att ta emot misshandlade homosexuella kvinnor ofta saknar kunskapen och utbildningen om hur de ska behandla denna situation samt vad dessa kvinnor behöver.

Tully (2001) berättar att vissa homosexuella män och kvinnor är rädda för att spä på homofobin om de berättar att de utsätts för våld. De är rädda att deras situation ska tolkas som att det är vanligt med våld i homosexuella relationer och i och med detta skapa en felaktig bild av den samkönade kontexten. Även Merlis & Linville (2006) skriver om

rädslan hos dessa kvinnor för att avromantisera de homosexuella relationerna och tillskriva dessa egenskaper om de berättar om sin egen våldsamma relation, de väljer därför att dölja det våld de utsätts för. Även Peterman & Dixon (2003) skriver att det homosexuella samhället i stort tidigare har försökt tysta ner det samkönade partnervåldet, detta på grund av rädslan för att skapa en negativ bild av hur de homosexuella relationerna ser ut.

4.3 Stödet och hjälpen efter att ha blivit utsatt för våld i en samkönad relation

I detta avsnitt presenteras den tidigare forskningens förklaring vad gäller stödet och hjälpen efter att ha blivit utsatt för våld i en samkönad parrelation. Avsnittet har delats in i underrubriker för att organisera respektive styckes innebörd.

4.3.1 Samhällets syn på det samkönade relationsvåldet och hur detta påverkar stödet som erbjuds

Younglove m.fl (2002) undersöker i sin studie om poliser gör skilda bedömningar när det gäller samma slags våld i olika konstruktioner av par (homosexuella eller heterosexuella). De kom fram till att poliser inte ser på det homosexuella våldet som mindre allvarligt utan tar lika stor fasta och gör liknande kritiska bedömningar oavsett hur parrelationen ser ut i förhållande till kön. Speziale & Ring (2006) berättar i sin undersökning om homosexuella personer som polisanmält att de utsatts för våld, de har upplevt skilda bemötanden från polis. Vissa har själva gripits, andra har fått till svar att polisen vägrar ta emot en anmälan men det finns också dem som vittnar om att förövaren de facto gripits. Seelau & Seelau (2005) har i sin studie kommit fram till att det är vanligt att vi ser på människens fysiska skador som mindre allvarliga än om samma skada funnits på en kvinna. Författarna har kommit fram till att detta beror på att vi genom könsroller ser på kvinnor som mer ömtåliga och män som mer hårdiga eller robusta. På det sättet skriver författarna att vi förminskar de våldsutsatta homosexuella människens fysiska skador och till följd av detta deras psykiska mående. Speziale & Ring (2006) säger att eftersom poliser är individuella gör de också individuella bedömningar, vilket kan komma att påverka utgången av anmälan. Även Brown & Groscup (2009) har gjort en studie där de beskriver partnervåld och byter ut kön på offer respektive förövare, i denna studie ska människor som arbetar på kriscenter gradera allvarligheten i det våld de läser om. Studien visar att samma våldssituation graderas allvarligare om offret är kvinna och förövare är man. Studien visar också att i de fåtal situationer där samkönat relationsvåld graderas som allvarligt, är offer respektive förövare kvinna. Det manliga relationsvåldet ses ej som lika allvarligt.

Simpson & Helfrich (2005) skriver att det finns stömlinjer anpassat för våldsutsatta personer. Vissa av de homosexuella kvinnor som tagit kontakt med dessa har fått rådet att gå på par- eller relationsterapi tillsammans med sin våldsamma partner. Författarna skriver att detta kan bero på att man bagatelliserar allvarlighetsgraden av det homosexuella relationsvåldet baserat på den egna uppfattningen eller kunskapen. Författarna berättar att i de heterosexuella relationerna råds kvinnor ofta att anmäla till polis eller lämna sin partner.

4.3.2 Behov av stöd

Renzetti (1989) skriver att de homosexuella kvinnor som tar steget och söker hjälp ofta bemöts med samma stöd som erbjuds till våldsutsatta heterosexuella kvinnor. Hon skriver att detta stöd inte är direkt tillämpligt eftersom de homosexuella kvinnorna befinner sig i en annorlunda situation. Myndigheter som rättsväsendet och samtalsstöd via rådgivare visade sig ha en lägre kunskap om det homosexuella relationsvåldet enligt undersökningen. Kvinnojourer och stömlinjer som arbetar med relationsvåld hade enligt undersökningen inte så stor kunskap om just det homosexuella relationsvåldet, men de försökte i större utsträckning att hjälpa till och öka sin förståelse. Flertalet av de utsatta vittnar dock om att de inte blev tagna på allvar oavsett om det gällde rättsväsendet, hos rådgivare, på kvinnojourer eller via stömlinjer. Författaren skriver att detta kan bero på att det homosexuella våldet inte ses som jämställt det heterosexuella relationsvåldet utan snarare bagatelliseras och minimeras.

Tully (2001) berättar att myndigheter som arbetar med våld i nära relationer har en lägre kunskap om det stöd som behövs efter våld i en samkönad relation, i jämförelse med en olikkönad relation. Författaren skriver vidare att speciellt homosexuella män undviker att anmäla om de utsätts för partnervåld. Även de homosexuella kvinnorna avstår i stor utsträckning från att anmäla, dock inte i samma omfattning. Detta beror på att de utsatta männen och kvinnorna är rädda för de reaktioner de kan komma att bemötas av från de professionella. De är rädda för att det våld de utsätts för ska ignoreras eller bagatelliseras, men det finns också en oro för att bli hånade. Hardesty m.fl (2011) har i en av sina intervjuer med kvinnor fått berättat för sig att denna kvinna ringde till polisen efter att ha blivit misshandlad, hon ska ha sagt att det var hennes flickvän som begått brottet och polisen svarade att de skulle komma. Timmarna gick och ingen polis kom. Kvinnan ringde då en vän som arbetade inom polisen varpå denne kom och tog emot hennes anmälan,

vänner informerade henne om att processen kommer att ta ett tag eftersom hon är homosexuell.

4.3.3 Samhällets skapande av barriärer

Speziale & Ring (2006) diskuterar frågan kring våldtäkt i kvinnliga homosexuella relationer. Då en sådan våldtäkt inte är av den typiska heterosexuella karaktären som lämnar tydliga bevis är det ofta svårt för de homosexuella kvinnorna att bevisa att en våldtäkt begåtts. Dessa kvinnor väljer ofta därför att inte anmäla av rädslan att bli ifrågasatt och misstrodd. Brown (2008) skriver i sin studie att samkönat partnervåld är det tredje största problemet eller risken som drabbar homosexuella män, det som kommer före är hiv och missbruk av alkohol eller andra droger. Kulkin m.fl (2007) försöker belysa att professionella som arbetar nära människor måste öppna sina ögon och sitt sinne. Om de frågor som ställs är utifrån ett heterosexuellt perspektiv skapas ytterligare en barriär för den utsatta att ta sig över. Att begränsa våldets allvarlighet till könet av förövare samt offer bygger en mur som skapar en felaktig bild.

Hassouneh & Glass (2008) skriver att könsroller har tillskrivit män såväl som kvinnor vissa egenskaper. Kvinnor ska vara omhändertagande, icke-våldsamma samt vara en stöttepelare i familjen. De kvinnor som väljer att leva med andra kvinnor och gå mot normen uppfyller inte den könsstereotypiska rollen som kvinna. Med detta försöker författarna förklara teorin om att denna kvinna inte kan anses vara utsatt av en lika allvarlig typ av relationsvåld som om hon istället blivit utsatt av en man. Detta baserat på att hon lämnat rollen som en omhändertagande, försiktig och icke-våldsam kvinna och gått vidare mot en roll som mer manlig och jämlik sin partner.

4.3.4 Det egna sökandet av hjälp och stöd

Schilit m.fl (1991) har i deras studie kommit fram till att det saknas stöd och trygga miljöer speciellt anpassat för våldsutsatta homosexuella kvinnor, och att det därför är ovanligt att dessa söker hjälp via den allmänna vägen. Balsam (2001) berättar att de homosexuella kvinnor som utsatts för våld i en relation inte vet var de ska söka stöd. Vissa ringer stödlinjer och andra tar kontakt med kvinnojourer, det finns även de som anmäler våldet till polisen. Flertalet av dessa kvinnor vittnar om missnöje då de inte fått det stöd eller den hjälp de förväntade sig. Kvinnorna bemöts inte på det sätt de önskat och får därmed ett minskat förtroende för organisationerna, vilket leder till att de inte går vidare i hjälpsökandet. Simpson & Helfrich (2005) skriver att de kvinnor som söker hjälp via

kvinnjourer som vänder sig till heterosexuella upplever en stigmatisering och att det finns barriärer att ta sig över innan hjälpen kan nås. De utsatta vittnar om att organisationerna inte är helt accepterande och att de inte upplever sig bli tagna allvar.

Miller m.fl (2001) har i sin studie kommit fram till att de lesbiska kvinnor som har ett starkare självförtroende är mer belägna att anmäla sin partner. Detta ska enligt författarna bero på att kvinnorna själva känner att de kommer kunna gå vidare, samt att människor med bra självförtroende har en tendens att vara impulsiva. De kvinnor som istället förlitar sig mycket på sin partner har svårare att ta sig ur ett våldsamt förhållande och berätta om vad de varit med om. McClennen m.fl (2002) berättar att det är vanligt, precis som i heterosexuella förhållanden, att offret väljer att förlåta sin partner och försöka på nytt efter en incident. Författarna skriver att de utsatta därför väljer att inte anmäla sin partner för det våld han eller hon utsatts för. Denna cirkel kan pågå flertalet gånger innan den som utsätts för våld känner att det är nog, men även då är det vanligt att den utsatta enbart väljer att avsluta förhållandet och inte anmäla sin tidigare förövare.

Turell & Cornell-Swanson (2005) beskriver att homosexuella män i lägre utsträckning väljer att anmäla och söka hjälp för partnervåld. Även om det är ovanligt generellt att homosexuella väljer att anmäla det samkönade relationsvåldet, har dock författarna upptäckt i sin studie att äldre homosexuella, både kvinnor och män, är mer benägna att anmäla än yngre inom gruppen. McClennen m.fl (2002) har i sin studie kommit fram till att de homosexuella män som väljer att söka hjälp från samhällsinstitutioner som polis eller organisationer inom socialt arbete får ett tveksamt bemötande. Dessa män bemöts med försiktighet då problemet kring partnervåld i ett samkönat förhållande inte anses vara partnervåldets primära hemort.

Turell & Cornell-Swanson (2005) skriver att det vanligaste sättet som de utsatta homosexuella männen och kvinnorna söker hjälp via är familjer, vänner eller hos terapeuter. Författarna berättar vidare att homosexuella män med hiv brukar kunna känna sig trygga med att berätta och söka hjälp hos någon som arbetar med vården av deras sjukdom.

Speziale & Ring (2006) berättar att de bisexuella kvinnor som har barn sedan tidigare och lever i ett samkönat förhållande där de utsätts för våld ofta stannar kvar hos sin förövare.

De bisexuella kvinnorna är rädda att vårdnaden om barnen ska falla på pappan. De är också rädda eller oroliga för att komma ut med sin sexualitet då de tidigare i livet levt tillsammans med en man. Detta kombinerat med att vara våldsutsatt i en relation kan av dessa kvinnor upplevas som ett för stort blottläggande av sin egen person. Författarna skriver vidare att eftersom dessa kvinnor "bara" är bisexuella och inte homosexuella kan de inte förvänta sig samma stöd från de homosexuella organisationerna som aktivt arbetar för de homosexuellas rättigheter. Merlis & Linville (2006) beskriver också en rädsla hos de utsatta bisexuella eller homosexuella kvinnorna som handlar om en rädsla kring att berätta om det våld de utsätts för, då de är rädda för att parets gemensamma vänner eller det sociala nätverket att ta förövarens sida vilket lämnar offret isolerat. Även Brown (2008) skriver om oron över att bli isolerad. Hon diskuterar i sin studie om de utsatta männen och kvinnornas oro över dels det våld de utsätts för men också för hur människor ska reagera som inte visste om den utsatta personens sexuella läggning.

Hardesty m.fl (2011) skriver att forskningen kring samkönat relationsvåld är eftersatt. Men det som är ännu mer eftersatt är forskningen kring barnen som lever under dessa förhållanden. Hur barn påverkas av våld mellan sina olikkönade föräldrar är ett väl beforskat område. Författarna skriver att det beror på att det i jämförelse är väldigt få barn som lever med samkönade föräldrar. De skriver dock att vetenskapen finns att flertalet människor som lever i samkönade parrelationer har barn, samt att det de facto förekommer partnervåld i dessa varpå de menar att området därför bör utforskas.

5. Resultatdiskussion

Studien syftade till att åskådliggöra vad den tidigare forskningen pekar på gällande konsekvenser och upplevelser av att vara utsatt för samkönat relationsvåld, men också vad den visar om det stöd och den hjälp som finns för de som utsätts för våld i en samkönad relation. I resultatet redovisas flertalet orsaker till båda dessa frågeställningar. Resultatet pekar någorlunda åt samma håll, samtliga redovisar att det är ett multiproblem med flertalet ingångar. Det går inte att utläsa en enskild faktor, det är snarare ett samspel mellan flera orsaker.

De olika förklaringsmodellerna

Balsam (2001) diskuterar huruvida den enskilda människans kunskaper påverkar hjälp- och stödbehovet. Hon menar att det finns flertalet våldsutsatta kvinnor som inte vet var de kan söka stöd och hjälp, vilket leder till att de inte gör det. Tully (2001) skriver att flera

kvinnor aktivt tar avstånd från hjälpsökandet och säger att detta beror på att de är rädda för reaktionerna de kan komma att bemötas med, eller att våldets allvarlighetsgrad ska bagatelliseras. Peterman & Dixon (2003) berättar om hur det homosexuella samhället tidigare satt upp barriärer och försökt dölja att det samkönade relationsvåldet existerar. Man har varit rädd för att detta skulle avromantisera bilden av de samkönade relationerna och skapa en snedvriden bild av det homosexuella samhället när man arbetar så hårt för att accepteras. Hassouneh & Glass (2008) diskuterar samhällets syn på könsroller och hur det har kommit att påverka synen på det samkönade relationsvåldet. De skriver att den typiska synen på att en ”kvinna ska vara kvinna” och att en ”man ska vara en man” blir problematisk när vi ser på relationsvåldet i samkönade parrelationer. I en samkönad relation skriver författarna att det medfödda könet, synen på att en ”kvinna ska vara en kvinna” och att en ”man ska vara en man”, luckras upp och den enskilda personen blir mer jämställd sin partner. Därför tror de att det blir svårare för samhället att se allvarlighetsgraden i det samkönade relationsvåldet eftersom det inte direkt går att tillskriva den våldsutsatta den offerroll som finns baserat på könsstereotyper. Även Brown & Groscup (2009) skriver att allvarlighetsgraden av det samkönade relationsvåldet inte anses vara lika illa som vid heterosexuellt partnervåld. För precis som Seelau & Seelau (2005) skriver finns synen på att våld från en samkönad partner inte är lika allvarlig som våld från en partner av annat kön. Brown & Groscup (2009) menar att synen finns att en kvinna inte kan orsaka en lika allvarlig skada som en man kan orsaka den utsatta kvinnan, våldet ses därför inte som lika allvarligt utan snarare bagatelliseras och förminsas. Vad gäller mäns våld mot män, finns det synsätt som säger att män ska kunna försvara sig mot varandra.

Diskussion ur de teoretiska perspektiven

Det heteronormativa samhället skapar i sig också problematik i och med att de homosexuella inte fullt ut uppfyller de krav som finns enligt heteronormen. Heteronormativiteten förutsätter vissa egenskaper, som heterosexualitet, medelklass och en vit hudfärg (Rosenberg, 2002). De homosexuella stängs direkt ute i och med sexualiteten, ytterligare avvikelser som en lägre klasstillhörighet eller en annan hudfärg än vit kan skapa fler dimensioner. Samhället har anpassat sig efter de heteronormer som finns, vilket innebär att de människor som inte tillhör denna får sämre upplevelser av samhällets organ. Rosenberg skriver vidare att grupper i samhället hierarkiserar sig mot varandra, de utesluter inte varandra men de rangordnar sig. Utifrån våra egna föreställningar om

normativitet och heteronormativitet har samhället byggts och skapats utifrån dessa värderingar anpassat för dessa människor. Vilket innebär en undångömning av de som faller utanför periferin. Det behöver alltså inte nödvändigtvis enligt Rosenberg handla om en direkt diskriminering av dessa personer utan det kan handla om oförsiktighet. Zetterquist-Eriksson & Styhre (2007) tar upp vikten av det intersektionella perspektivet, att se samspelet mellan maktordningarna kön, etnicitet, klass och i vissa fall sexualitet. Med de intersektionella glasögonen på kan en ökad förståelse för en människas situation leda fram. Detta kan i sin tur innebära en större förståelse för vad som behöver förändras för att inte bara de heteronormativa människorna ska kunna inkluderas i samhället.

En tes som skulle kunna förklara det icke-hjälpsökandet Tully (2001) beskriver är teorin Rosenberg (2002) berättar om döljandet. Tully (2001) skriver att flertalet kvinnor väljer att inte söka hjälp när de utsätts av våld från sin samkönade partner. Rosenberg (2002) diskuterar en teori som säger att människor kan dölja vissa av sina egenskaper för att på det sättet passa in i den normativitet som råder i samhället. Följden av detta är förstås inte positiv menar Rosenberg, för det första förskjuter du din egen identitet och för det andra gör du detta för att normen säger att det inte är accepterat. Alltså kan detta tolkas som att flera kvinnor väljer att inte anmäla eller söka hjälp med att komma från sin partner för att de inte vill ställa sig utanför heteronormen ytterligare.

De los Reyes & Mulinari (2007) ställer sig kritiska till att enbart diskutera sexualitet utan de övriga dimensionerna som ingår intersektionalitetsbegreppet. De menar att ett utpekande av en del eller en dimension av en person tillintetgör andra delar av honom eller henne. Den utpekade kvinnan blir inte mer än homosexuell. Hennes övriga kvaliteter försvinner i diskussionen. Kanske är detta något att ha i åtanke eller något som kan förklara varför stödet och hjälpen är så eftersatt som den är. För om vi ser till det typiska ska kvinnan bli utsatt för relationsvåld av sin manlige partner, därför skapar vi stödet eller hjälpen utifrån en sådan situation. En kvinna som utsätts för relationsvåld av sin kvinnliga partner känns för långt borta, i och med homosexualiteten bör hon vara skyddad från relationsvåld. Med intersektionalitetsbegreppet menar De los Reyes och Mulinari att vi kan se ett större sammanhang och förstå innebörden av vad det innebär att vara en utsatt grupp. Men för att vi ska kunna diskutera utsattheten på djupet och se dess dimensioner behövs intersektionalitetens alla delar.

Av studierna framgår det tydligt att intersektionalitetsteorin inte tar den plats den förtjänar. Det reflekteras och diskuteras i några av studierna hur ytterligare dimensioner av utsatthet kan komma att påverka upplevelser och konsekvenser av samkönat relationsvåld. En renodlad slutsats som behandlar det intersektionella perspektivet redovisas ej. En ökad inblick i dem utsattas levnadsvillkor hade i studierna skapat en ökad förståelse och gett studierna en medvetenhet som de nu saknar. De utelämnar inte maktstrukturer helt och hållet, de diskuteras till viss del. De används dock inte som teoretisk utgångspunkt eller som en del av mätinstrumentet. Rosenberg (2002) skriver att även om homosexualiteten i sig kan anses som avvikande från heteronormen skapas ytterligare barriärer vid hänsynstagande till faktorer inom det intersektionella perspektivet. Om vi adderar homosexualiteten med variabler som kön, etnicitet eller klass kan vi finna flera områden som lätt glöms bort men som behöver få komma till ytan. Tar vi hänsyn till dessa faktorer kan vi enligt Rosenberg finna flertalet dimensioner av förklaringsmodeller som kan leda fram till ifrågasättande av det som tidigare stämpats som avvikande. En ökad medvetenhet om vilka faktorer som spelar in och skapar stigmatiseringar leder till en bredare förståelse och en kännedom om vad som behöver diskuteras för att en förändring ska kunna uppstå.

Slutsats

Det kan inte direkt definieras en enskild orsak vad tidigare forskning pekat på vad gäller stöd och hjälp för de utsatta, det som kan konstateras är att det är ett multiproblem med flera grenar som representerar olika ingångar. Balsam (2001) skriver att kvinnor inte vet var de ska söka stöd, Tully (2001) skriver att kvinnor inte vill söka hjälp, Hassouneh & Glass (2008) tar upp att samhällets föreställningar begränsar bemötandet och därmed stödet vid hjälpsökande och Peterman & Dixon (2003) säger att det homosexuella samhället tidigare försökt dölja att problemet finns. Så förutom de givna konsekvenser och följder som det kan innebära att vara utsatt för samkönat partnervåld, såsom fysiska och psykiska skador, kan det antas att okunskapen kring det samkönade relationsvåldet skapar ytterligare en utbredning av konsekvenser och följder för den enskilda människan. Dels en bagatellisering av våldets allvarlighetsgrad men likväl en rädsla för det bemötande du som homosexuell och våldsutsatt kan komma att bemötas av. Tar vi hänsyn till det intersektionella perspektivet kan vi diskutera de ojämlikheter och orättvisor som finns genom att ta hänsyn till de sociala strukturer och maktrelationer som upprätthåller ojämlikheten. Intersektionalitetsperspektivet kompenserar för de brister som det innebär att använda sig av enbart en av de faktorer som begreppet innefattar. Tar vi inte hänsyn till

bara sexualiteten, utan diskuterar sexualiteten tillsammans med andra faktorer som kön, klass och etnicitet kan vi öka kunskapen om och förståelsen av problemområdet. Vilket kan komma att leda till en förändrad syn på det samkönade relationsvåldets allvarlighetsgrad.

6. Avslutande diskussion

I denna diskussion har jag som författare reflekterat över de fynd och de slutsatser jag funnit i min uppsats. Jag reflekterar också över den metod jag använt mig av samt det resultat jag presenterar.

Litteraturöversikt som metod

Friberg (2006) skriver att det finns en risk med att skriva en litteraturöversikt i och med att det lätt är hänt att författaren kan komma att göra ett selektivt urval, alltså välja ut de artiklar eller resultat som stödjer den egna ståndpunkten. Under denna skrivprocess har jag försökt finna resultat som åskådliggör stöd och hjälp samt följder och konsekvenser av att vara utsatt för partnervåld i en samkönad relation. Därför har urvalet gjorts på basis av de artiklar som kom att behandla dessa områden. De artiklar som funnits vid sökningar men inte kommit med i denna studie har alltså inte valts bort på grund av att jag som författare tyckt att resultatet varit felaktigt. De har valts bort på grund av att dess resultat inte behandlat det område denna uppsats syftar till. Friberg (2006) skriver vidare att en litteraturöversikt inte presenterar nya färskare resultat, utan snarare ger en överblick av ett forskningsområde. Avsikten med min studie har aldrig varit att presentera nya resultat, för precis som jag skriver i mitt syfte, ”syftet med studien är att åskådliggöra och kritiskt granska vad tidigare forskning har pekat på”, är intentionen med denna uppsats att ge en kunskapsöversikt av ett problemområde. Dock ger inte min uppsats en fullständigt övergripande bild kring hur forskningsläget ser ut, den skapar snarare en inblick i en del av kunskapsområdet.

Uppsatsens validitet och reliabilitet

De studier som använts i denna uppsats är nordamerikanska och västeuropeiska, vilket innebär att dess resultat inte är applicerbart på övriga delar av världen. Det resultat som redovisas har alltså kommit till utifrån specifika faktorer som inte nödvändigtvis behöver vara globala. Faktorer som kultur och religion kan komma att spela en större roll och vara ytterligare en dimension av att problematisera området vid en mer globaliserad litteraturöversikt. Dessa studier har inte valts bort medvetet, de har bara inte visat sig vid

mina litteratursökningar. Detta kan bero på att jag begränsat mig till studier publicerade på engelska. Det kan också bero på att området inte utforskats i andra delar av världen i lika vid utsträckning som det gjorts i Nordamerika och Västeuropa. Dock betyder inte avsaknaden av forskning att problemet inte finns. Viktigt är också att komma ihåg att det i vissa delar av världen är tillåtet att misshandla sin partner, vilket innebär att partnervåld inte anses vara ett problem som behöver utforskas.

Studiens resultat kan inte fullt ut ge en överblick över de homosexuella männens följder och konsekvenser av att vara utsatt för relationsvåld. Som jag tidigare nämnt behandlar flertalet av de vetenskapliga artiklarna kvinnors upplevelser av att vara utsatt för samkönat relationsvåld. Mäns upplevelser av samkönat partnervåld har varit svårt att skriva om. Detta beror inte på att jag valt att utelämna männen, det handlar snarare om att det varit problematiskt att finna artiklar som beskriver mäns upplevelser. Om detta beror på att forskningen riktat fokus mot kvinnors upplevelser av samkönat relationsvåld, eller om det beror på att de våldsutsatta homosexuella männen är mer dolda är osagt. Dock är det intressant att de homosexuella männens upplevelser satts åt sidan, vilket i sig är värt en egen diskussion. Vad den tidigare forskningen visar om de våldsutsatta homosexuella männen är åtminstone att området behöver beforskas ytterligare.

Vad gäller reliabiliteten tror jag att en ny undersökning skulle presentera ett liknande resultat. På detaljnivå är det möjligt att resultatet i denna undersökning skulle skilja sig från en ny undersökning. Dock skulle inte ett helt nytt resultat kunna presenteras. All den forskning som presenteras i denna uppsats pekar åt samma håll, kunskapen är eftersatt och stödet och hjälpen saknas i större utsträckning. Det faller sig därför inte troligt att jag skulle ha missat forskning i den utsträckningen att ett helt nytt resultat skulle kunna presenteras. Ett resultat som skulle visa det motsatta förefaller sig därför inte vara troligt.

Teoretiska perspektiv

Rosenberg (2002) betonar att individer kan vara privilegierade i en situation och förtryckta i en annan. Detta kanske kan förklara att homosexuella kvinnors upplevelser av våld i större utsträckning undersöks än de homosexuella männens upplevelser. Brown & Groscup (2009) har i sin studie kommit fram till att vid samkönat partnervåld anses våld mellan kvinnor vara mer allvarligt än partnervåld mellan män. I och med det kan teorin av Rosenberg (2002) stämma då de homosexuella kvinnorna som vanligtvis utestängs

eftersom de inte fullt ut uppfyller de heteronormativa kraven ändå privilegieras när det gäller frågor kring relationsvåld. Trots allt har jag i denna uppsats funnit resultat som för det mesta behandlar kvinnors upplevelser medan männens upplevelser utestängs. Detta kanske kan bero på att utifrån vårt heteronormativa synsätt har vi lättare att identifiera en kvinna som offer av relationsvåld, oavsett förövare. För trots att det samkönade relationsvåldet bagatelliseras över lag, har vi ändå med oss bilden av kvinnan som utsätts för relationsvåld av sin man. Därför kanske det är enklare för oss att relatera offerrollen till kvinnan trots att hennes förövare är av samma kön. Detta då det bara är en del av vårt synsätt som vi behöver justera. När det gäller det manliga relationsvåldet har vi svårt att förstå detta baserat på de manliga könsrollerna. Likväl gäller det heterosexuella relationer där mannen är offret och kvinnan förövaren. Det stämmer inte med hur vi tänker och diskuterar kring våld i nära relationer. Män ska vara stora, starka och kunna försvara sig. Kvinnorna är de svaga och lätta att placera i offerrollen. Kanske är det denna syn som lett fram till att våldsutsatta homosexuella kvinnors upplevelser fått större utrymme inom den forskning som bedrivs.

Intersektionella faktorer som kön, klass och etnicitet har delvis tagits upp i vissa av de vetenskapliga artiklarna. Dock inte i alla varpå denna studie inte fullt ut kan redovisa huruvida forskningen försöker förklara det samkönade relationsvåldet ur ett intersektionellt perspektiv. I de studier som belyst andra faktorer än sexualitet har inte alla diskuterat direkt ur ett intersektionellt perspektiv med dess teorier. Detta påvisar att hänsyn och diskussioner enligt det intersektionella perspektivet inte primärt tas hänsyn till inom forskningsområdet. I min uppsats har jag försökt diskutera resultatet med den heteronormativa teorin och det intersektionella perspektivet för att lyfta frågan och försöka skapa en förståelse av problemområdet. Dock kan det vara intressant att framåt lyfta frågor kring hur det samkönade relationsvåldet kan förklaras och förstås via intersektionalitet.

Det kan vara intressant att diskutera hur det heteronormativa samhället påverkar synen på det homosexuella relationsvåldet. För på samma sätt som intersektionella faktorer som till exempel etnicitet ofta tar över diskussioner kring relationsvåld, förflyttas fokus från våldet i sig och istället beskylls etniciteten och kulturen som den bakomliggande orsaken. Peterman & Dixon (2003) beskriver i sin artikel att det homosexuella samhället tidigare försökt dölja det samkönade relationsvåldet då man varit rädd att spä på ytterligare fördomar om sin grupp. Alltså tystas de våldsutsatta männen och kvinnorna ner för att det

omgivande samhället inte ser våldet som det givna problemet, utan snarare förskjuter problemfrågan till det som är avstickande från heteronormativiteten. Även om just detta kanske inte är den vanligaste orsaken till att området delvis kan anses vara eftersatt inom forskningen väcker det ändå frågor kring hur vi bör arbeta med dessa människor. Kanske är det viktigt att vi är mer sensitiva och lyhörda i vårt arbete när vi kommer i kontakt med människor som lever i samkönade förhållanden och utsätts för partnervåld. För även om vi inte har avsikten att diskriminera den utsatta personen med våra frågor och funderingar kanske denna person kan uppleva ett påstående som kränkande med anledning av den homosexuella gruppens historia av bemötande. Att vakta sina ord och vara lyhörd för hur personen reagerar vid ett samtal kan nog underlätta och förenkla processen för den våldsutsatta. Dennes fokus kan förflyttas från oron kring sexualiteten och frågor detta kan väcka, och istället se att den professionella förstår att just sexualiteten inte är det avgörande i frågan.

Etik och det presenterade resultatet

Precis som jag skrivit har jag i denna uppsats försökt beskriva, åskådliggöra och kritiskt granska de resultat jag kommit fram till. Detta har gjort att jag skapat en bild av hur det samkönade relationsvåldet ser ut. Även om resultaten baseras på vetenskap är det jag som lyfter, redigerar och presenterar den text jag publicerar. En etisk detalj jag haft i åtanke är mitt skrivande språk, hur jag valt att formulera mig och hur jag beskriver mitt resultat. Det får inte av min analys upplevas som att jag har utmålat en viss grupp eller tillgivit denna grupp generella egenskaper. Analysen syftar till en djupare förståelse av människor och samhällssystem, inte till en diskussion huruvida vad som är rätt och vad som är fel. Därför har jag systematiskt reflekterat över hur jag formulerat mig i min text. De empiriska studier jag använt mig av har jag kritiserat genom att använda mig av Brymans (2011) ifrågasättande punkter; vad handlar texten om, vilka människor nämns, vad är det för sorts studie, vad är syftet med studien och vad vill författaren uppnå? Detta för att göra en egen etisk analys av det material jag använder mig av. Trots att jag kritiserat det vetenskapliga material jag kommit att använda mig av samt då jag haft mitt skrivande språk i åtanke finns dock risken att jag inte uppfyllt de krav jag ställt på mig själv. Eftersom texter kontinuerligt tolkas av människor finns det alltid en risk med publicerat material. Dock har jag haft ett eget kritiskt synsätt av dels det vetenskapliga underlaget men likväl av mitt eget skrivande språk, eftersom detta kan komma att påverka den bild jag ger av området.

Den bild jag presenterar av området är en översikt av den forskning som finns gällande att vara utsatt för samkönat relationsvåld samt det stöd och den hjälp som finns. Det är inte en övergripande bild som presenterar ett fullständigt resultat av hur problemet ser ut. Snarare ger uppsatsen ett perspektiv av att se på området som bortglömt eller försummat och en inblick i det stora problemområdet som faktiskt finns. Empirin redovisar en stor okunskap kring gruppen som utsätts för relationsvåld av sin samkönade partner. Delvis samhällelig okunskap som behandlar området kring vilket stöd och vilken hjälp som erbjuds, men likaså okunskap kring hur man kan arbeta med följder och konsekvenser som det innebär att vara utsatt för relationsvåld av en samkönad partner. Denna uppsats redovisar tidigare forskning kring detta område och väcker frågor såsom varför och hur kan vi förbättra den forskning som tidigare varit så åsidosatt. Materialet kan därmed användas som en utgångspunkt i förståelsen av vad det innebär att vara utsatt för något så oprioriterat som samkönat relationsvåld.

Referenslista

- Backman, J. (2008). *Rapporter och uppsatser*. Lund: Studentlitteratur.
- Balsam, K. F. (2001). Nowhere to hide: Lesbian battering, homophobia, and minority stress. *Women & Therapy, 23*(3), 25-37.
- Brown, C. (2008). Gender-role implications on same-sex intimate partner abuse. *Journal of Family Violence, 23*(6), 457-462.
- Brown, M. J., & Groscup, J. (2009). Perceptions of same-sex domestic violence among crisis center staff. *Journal of Family Violence, 24*(2), 87-93.
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.
- De los Reyes, P., & Mulinari, D. (2007). *Intersektionalitet*. Malmö: Liber.
- Friberg, F. (2006). *Dags för uppsats – vägledning för litteraturbaserade arbeten*. Danmark: Narayana Press.
- Förundersökningskungörelsen (1947:948)*.
- Hacking, I. (2004). *Social konstruktion av vad?* Stockholm: Thales.
- Hardesty, J. L., Oswald, R. F., Khaw, L., & Fonseca, C. (2011). Lesbian/bisexual mothers and intimate partner violence: Help seeking in the context of social and legal vulnerability. *Violence Against Women, 17*(1), 28-46.
- Hassouneh, D. & Glass, N. (2008). The influence of gender role stereotyping on women's experience of female same-sex intimate partner violence. *Violence Against Women, 14*, 310–325.

Hofrén, A. (2009). *Våld i samkönade relationer – en handbok från SKR*. Halmstad: Bulls Graphics.

Holmberg, C., och Stjernqvist, U. (2008). *Våldsamt lika och olika - en skrift om våld i samkönade parrelationer*. (Ljungbergs tryckeri - RFSL).

Kulkin, H. S., Williams, J., Bome, H. F., de, I. B., & Laurendine, J. (2007). A review of research on violence in same-gender couples: A resource for clinicians. *Journal of Homosexuality*, 53(4), 71-87.

Mattsson, T. (2010). *Intersektionalitet i socialt arbete: teori, reflektion och praxis*. Malmö: Gleerups.

McClennen, J. C., Summers, A. B., & Vaughan, C. (2002). Gay men's domestic violence: Dynamics, help-seeking behaviors, and correlates. *Journal of Gay & Lesbian Social Services: Issues in Practice, Policy & Research*, 14(1), 23-49.

Merlis, S. R., & Linville, D. (2006). Exploring a community's response to lesbian domestic violence through the voices of providers: A qualitative study. *Journal of Feminist Family Therapy*, 18(1-2), 97-136.

Miller, D. H., Greene, K., Causby, V., White, B. W., & Lockhart, L. L. (2001). Domestic violence in lesbian relationships. *Women & Therapy*, 23(3), 107-127.

Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK (2009). *Våld i samkönade relationer – en kunskaps- och forskningsöversikt*. NCK-rapport 2009:2.

Peterman, L., & Dixon, C. (2003). Domestic violence between same-sex partners: Implications for counselors. *Journal of Counseling and Development*, 81(1), 40-47.

Regeringskansliet (2007). *Handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer*. (Regeringens skrivelse 2007/08:39).

Renzetti, C. M. (1989). Building a second closet: Third party responses to victims of lesbian partner abuse. *Family Relations*, 38(2), 157-163.

Rosenberg, T. (2002). *Queerfeministisk agenda*. Stockholm: Atlas.

Schilit, R., Lie, G., Bush, J., Montagne, M., & Reyes, L. (1991). Intergenerational transmission of violence in lesbian relationships. *Affilia*, 6(1), 72-87.

Seelau, S. M., & Seelau, E. P. (2005). Gender-role stereotypes and perceptions of heterosexual, gay and lesbian domestic violence. *Journal of Family Violence*, 20(6), 363-371.

Simpson, E. K., & Helfrich, C. A. (2005). Lesbian survivors of intimate partner violence: Provider perspectives on barriers to accessing services. *Journal of Gay & Lesbian Social Services*, 18, 39-59.

Socialtjänstlagen (2001:453).

Speziale, B., & Ring, C. (2006). Intimate violence among lesbian couples: Emerging data and critical needs. *Journal of Feminist Family Therapy*, 18(1-2), 85-96.

Tigert, L. M. (2001). The power of shame: Lesbian battering as a manifestation of homophobia. *Women & Therapy*, 23(3), 73-85.

Thurén, T. (2005). *Källkritik*. Stockholm: Liber.

Tully, C. T. (2001). Domestic violence: The ultimate betrayal of human rights. *Journal of Gay & Lesbian Social Services*, 13(1-2), 83-98.

Turell, S. C., & Cornell-Swanson, L. (2005). Not all alike: Within-group differences in seeking help for same-sex relationship abuses. *Journal of Gay & Lesbian Social Services*, 18(1), 71-88.

Walters, M. L. (2011). Straighten up and act like a lady: A qualitative study of lesbian survivors of intimate partner violence. *Journal of Gay & Lesbian Social Services*, 23(2), 250-270.

Wennerberg, Søren Barlebo (2001). *Socialkonstruktivism – positioner, problem och perspektiv*. Malmö: Liber.

Younglove, J. A., Kerr, M. G., & Vitello, C. J. (2002). Law enforcement officers' perceptions of same sex domestic violence: Reason for cautious optimism. *Journal of Interpersonal Violence*, 17(7), 760-772.

Zetterquist-Eriksson, U., & Styhre, A. (2007). *Organisering och intersektionalitet*. Malmö: Liber.